Ścieżka Kapuścińskiego

Obszary tematyczne ścieżki i elementy przestrzenne

kod pracy **1326_1**

zdjęcia z podróży

2. Piękno

Śnieg
idąc słyszysz śpiew bułów
nagły promień słońca
który uniknął chmurom
przemienia się w ptaka

1. Podróż

Ryszard Kapuściński (Ten Inny):
«Podróżując, odczuwamy,
że dzieje się coś ważnego (...)»

Droga reporterska

Parawan ciszy

3. Wojna

Ryszard Kapuściński (Dlaczego zginął Karl von Spreti?):
«Ludzie, którzy piszą historię, zbyt dużo uwagi
poświęcają tzw. głośnym momentom,
a za mało badają okresy ciszy.»

Szczegółowa mapa Ścieżki Kapuścińskiego

Interaktywny zegar słoneczny

4. Inny

Ryszard Kapuściński (Lapidarium VI):
«Europejczyk i Afrykanin mają zupełnie różne
pojęcia czasu, inaczej go postrzegają, inaczej się
do niego odnoszą.»

Tablica informacyjna

Ryszard Kapuściński (Lapidarium VI):
«– Więc specjalizował się pan w problemach
Trzeciego Świata?
– Nie. Właściwie nie specjalizowałem się w niczym.
Po prostu próbowałem poznać i zrozumieć ludzi
spotykanych tam, gdzie wypadło mi jeździć
i pracować. Często byli to ludzie należący do innych
kultur, ras, religii. Starałem się zrozumieć, co to
znaczy być człowiekiem innej kultury. Czy to oznacza
inaczej żyć? Inaczej odczuwać? Inaczej myśleć? Być
kimś innym!»

Opis idei Ścieżki

Odcisk stopy dziecka
i podeszwy dorosłego człowieka

5. Bieda

(Przemyśleć cały świat - Spotkania z Ryszardem Kapuścińskim)
„Wychowałem się w biedzie i dlatego
rozumiem sytuację i mentalność nędzarzy.
To jest powód, dla którego tak często jeżdżę
do Afryki i piszę o Afryce."

6. Literatura

Ryszard Kapuściński (Ten Inny):
«Gatunkiem, który staram się uprawiać, jest
literacki reportaż oparty na doświadczeniach
wieloletnich podróży po świecie. »

Biblioteka

Uwaga: fragmenty utworów Ryszarda Kapuścińskiego stanowią integralną część projektu. Ich treść oraz długość nie jest przypadkowa.

System tablic elementów przestrzennych

inspiracje zmiku - notatki z podróży

System organizacji informacji

System tablic dla każdego obszaru tematycznego

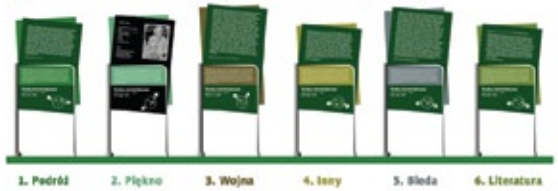

Ścieżka Kapuścińskiego

Elementy ścieżki

Uwaga: fragmenty utworów Ryszarda Kapuścińskiego stanowią integralną część projektu. Ich treść oraz długość nie jest przypadkowa.

1. Podróż

Droga reportera

Ścieżka: krzewnik + wysepy (wir rzeczny (grawiur 10x30)

Kamienne książki, grawerunek: tytuł i rok publikacji

Tablica elementu przestrzennego «droga»

Reportersku Drogą Ryszarda Kapuścińskiego swoim wyglądem nawiązuje do kształtu trzech kontynentów (Ameryki Południowej, Afryki oraz Azji), na których odkrywanie, autor poświęcił najwięcej czasu i uwagi.

Spacerujący mogą odnaleźć kolorowe otwory poświęcone przystankom na jego Drodze:

- 1962 Busz po polsku
- 1963 Czarne parasole
- 1968 Hiobowe dzieje życia
- 1969 Gdyby cała Afryka
- 1969 Che Guewara - Dziennik z Boliwii
- 1970 Dlaczego ogingi Karl von Spreti?
- 1976 Szachinszah
- 1978 Wojna futbolowa
- 1978 Cesarz
- 1982 Szachinszah
- 1983 Imperium
- 1988 Heban
- 2004 Podróże z Herodotem

„Mówiąc o podróży, nie mam oczywiście na myśli turystycznej przygody. W naszym reporterskim rozumieniu podróż to wędrówka i wysiłek, mozół i poświęcenie, trudne zadanie, ambitny projekt do wykonania. Podróżując, odkrywamy, że dzieje się coś ważnego, że uczestniczymy w czymś, czego jesteśmy jednocześnie świadkami i twórcami, że spoczywa na nas obowiązek, że jesteśmy za coś odpowiedzialni, świadomi, mściwości, odpowiedzialni za drogę. Często mamy przekonanie, że jakąś drogą idziemy czy jedziemy tylko raz w życiu, że nigdy już na nią nie wrócimy i dlatego nie wolno nam z tej podróży nic ukraść, nic przerzucić, nic stracić. Z tego wszystkiego będziemy przecież zdawać sprawę, prosić relację, opowieść – czynić rzecz rachunek sumienia. Dlatego podróżując, jesteśmy skupieni, mamy natężoną uwagę, wyostrzony słuch. Droga jest tak ważna, ponieważ zazdy na niej trzeba zbliża nas do spotkania z innym. Bo po to wtedy jesteśmy w drodze. Czy rzeczy dokonawszy nawiązałbyśmy się na trudy, podejmowali ryzyko wszelkich niewygód i niebezpieczeństw!" (Ten Inny)

2. Piękno

Alejka wystawiennicza

Alejka Wystawiennicza: tablice ze zdjęciami i wierszami

Oświetlenie typu uplight

Tablica elementu przestrzennego «alejka wystawiennicza»

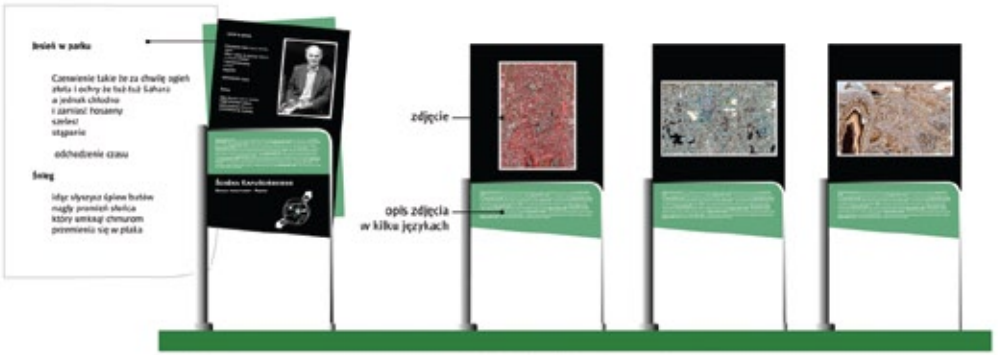

Tablica elementu przestrzennego «alejka wystawiennicza»

Alejka Wystawiennicza: tablice ze zdjęciami i wierszami

3. Wojna

Parawan ciszy

«Parawan» o kształcie skorupy ślimaka wymiary 3x3x2m, konstrukcja metalowa, ekran dźwiękochłonny typu «zielona ściana»

Tablica elementu przestrzennego «cisza»

Nawierzchnia typu flartum, wymiary 3x3m

Spacerując, czytając fragmenty reportażu, będą przemieszczać się do środka parawanu z kształcie skorupy ślimaka. W chwili ukończenia czytania, znajdować się będą w samym jego środku, do którego nie będą docierać inne odgłosy z zewnątrz.

Fragmenty reportażu, będą w różnych językach. Od zewnątrz w językach pisanych od prawej do lewej, a od wewnątrz - od lewej do prawej.

„Ludzie, którzy piszą historię, zbyt dużo uwagi poświęcają tzw. głównym momentom, a za mało badają okresy ciszy. Jest to błąd. Wielki. Jak niezawodnej w każdej matki, kiedy usłyszy, że w pokoju jej dziecka raptem zrobiło się cicho. Matka wie, że ta cisza oznacza coś niedobrego. Że jest to cisza, za którą czai się krzyk. (...) Tę samą funkcję spełnia cisza w historii i w polityce. Cisza jest sygnałem niezaczęcia i czajka - przedsądzeń. (...) Cisza jest potrzebna tyranom i okupantom, którzy dbają, aby ich dzieła towarzyszyła milczenie. Zwróćmy uwagę, jak pielęgnował ciszę każdy kolonizatora. Z jaką dyskrecją pracowała Świętą Inkwizycja. Jak bardzo unikał rozgłosu Leonidas Trujillo. Jakaż cisza emanuje z krajów przepełnionych więzień! (...)Ile wysiłku poświęca każdy z tych dyktatorów, aby utrzymać idealny stan ciszy. Krótką cenę to koś próbuje nawzajem? Ile ofiar z tego powodu i jakie koszta! Cisza ma swoje prawa i wymagania. Cisza wymaga, żeby obszy koncentrowaćne budować w miejscach odludnych. Cisza potrzebuje ogromnego aparatu policji. Potrzebuje armii donosicieli. Cisza lęka, aby wrogowie ciszy zwikali nagle i bez śladu. Cisza chciałaby, żeby jej spokoju nie zakłócał żaden głos - skargi, protesty, oburzenia. Tam, gdzie rozlegnie się tak głos, cisza ustoszy z całej siły i przywraca stan poprzedni - to znaczy stan ciszy. (...)Dzisiaj mówi się dużo o walce z hałasem, a przecież walka z ciszą jest ważniejsza. W walce z hałasem chodzi o spokój nerwów, w walce z ciszą chodzi o ludzkie życie. Kogoś, kto robi dużo hałasu, nikt nie usprawiedliwia i nie broni, natomiast ten, kto zaprowadza ciszę w swoim państwie, jest chroniony przez aparat represji. Dlatego walka z ciszą jest tak trudna." (Dlaczego ogingi Karl von Spreti?)

Elementy ścieżki

Uwaga: fragmenty utworów Ryszarda Kapuścińskiego stanowią integralną część projektu. Ich treść oraz długość nie jest przypadkowa.

4. Inny

Interaktywny zegar słoneczny

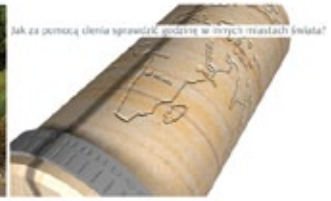

Jak za pomocą cienia sprawdzić godzinę w innych miastach świata?

Interaktywny zegar słoneczny: kamienny walec - wymiary 1x0.4m, gawerunek - mapa świata, konstrukcja metalowa, blacha wycinana laserowo nawinięta na walec (0.5mm)

Nawierzchnia- kostka granitowo 10x20x8cm, z faktурą lupaną

Tablica elementu przestrzennego «zegar»

Oto interaktywny zegar słoneczny, za pomocą którego możesz sprawdzić godzinę w różnych miejscach na świecie:

-7 - Ciudad Juarez	0 - Akra	+5 - Taszkient
-6 - Tegucigalpa	+1 - Kinszasa	+5,5 - New Delhi
-5 - Lima	+2 - Lusaka	+6 -Dakka
-4 - La Paz	+3 - Addis Ababa	+6,5 - Rangun
-3 - Rio de Janeiro	+3,5 - Teheran	+7 - Dżakarta
-2 - Fernando de Noronha	+4 - Erewan	+8 - Manila
-1 - Praia	+4,5 - Kabul	+9 - Dili

„Europejczyk i Afrykanin mają zupełnie różne pojęcia czasu, inaczej go postrzegają, inaczej się do niego odnoszą. W przekonaniu europejskim czas istnieje poza człowiekiem, istnieje obiektywnie, niejako na zewnątrz nas, i ma właściwości mierzalne i linearne. (...) Europejczyk czuje się słupą czasu, jest od niego zależny, jest jego podległym. Żeby istnieć i funkcjonować, musi przestrzegać jego infinezych, nieuwzględnych prawa, jego ustanowionych zasad i reguł. (...)inaczej: pojmują czas miejscowi, mieszkańcy tej ziemi. Dla nich czas jest kategorią dużo bardziej ludną, otwartą, elastyczną, subiektywną. To człowiek ma wpływ na instytuowanie czasu, na jego przebieg i rytm (...) Czas pojawia się w wemku naszego działania, a znika, kiedy go zaniechamy, albo w ogóle nie podejmiemy. Jest to materia, która pod naszym wpływem może zawsze czyć, ale popadnie w szan trzemacy i nawet nie-bytu, jeżeli nie udzielimy jej naszej energii. Czas jest istnością bierną, pasywną i przede wszystkim - zależną od człowieka." (Hebart)

5. Bieda

Ławka

Chodnik 1- wymiary 5x1x1 cm. 90 Watt, 70 dB. zamontowany w kruchowanej nuisz 10x10x200cm

Ławka

Tablica elementu przestrzennego «ławka», z zintegrowanym głośnikiem 2. wymiary 5x1x1 cm. 90 Watt, 70 dB

Odcisk w betonowej nawierzchni podeszwy buta dziecięcego

Odcisk w betonowej nawierzchni stopy dziecka

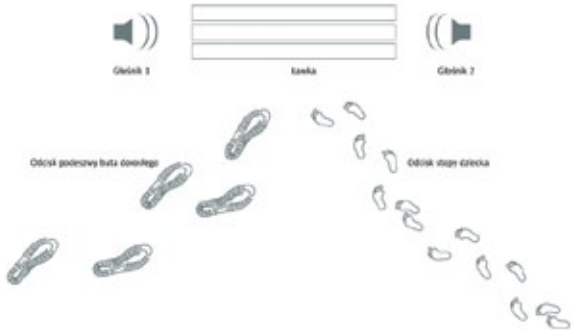

"Pamiętam, że zdążała się zima roku 1942, a nie miałem butów. Starr rodeciuły się w strogs, na nowe mama nie miała pieniędzy. Dostępne Polakom buty kosztowały 400 złotych, miały wierzch z grubego dwóchu pociągnięty czarnym, wmodnaszeniem łapkiem i podeszwy rzeźbione z jasnego lipowego drewna. Skąd zdobyć 400 złotych? Wieurkaliśmy wtedy na Krochmalnej, tam-bzany getta, u państwa Skupiewskich. Pan Skupiewski robił chałupniczo mydełka toaletowe, wszystkie w pożnych, pastelowych kolorze. - Dam ci mydełka w komis - powiedział - jak sprzedasz 400, będziesz miał na buty, a dług mi oddasz po wojnie. Bo wtedy jeszcze wierzono, że wojna skończy się zaraz. Doradził mi jeszcze, żebym handlował na linii kolejki elektrycznej Warszawa - Otwock, bo tam próżny bęcny, którzy czasem chcą się umyć, więc mydło na gwarne kupią. Usłuchałem. Miałem dziesięć lat, a wypłakałem wtedy połowę łez życia, ponieważ nikt tych mydełek nie chciał kupić. Przez cały dzień chodziłem nie sprzedawałem nic albo, na przykład, jedno. Raz sprzedałem trzy i wróciłem do domu jupowy ze szczęścia. Po naciśnięciu dzwonka zeczynałem żarliwie modlić się: Boże, żeby tylko kupili, żeby kupili choć jedno! Właściwie uprawiałem rodzaj żebractwa, próbując wrbudzić litość. Wchodziłem do mieszkania i mówiłem. Niech pani kupi ode mnie mydełko. Kosztuje tylko złotówkę, idzie zima, a nie mam na buty (...) Przyszły jesienne chłody, zimno szczypało mnie w stopy tak że aż bolały, musiałem skończyć z handlem. Miałem 300 złotych, ale pan Skupiewski hojną ręką dołożył mi 100. Kupiłem z marną buty. Jeżeli owinęło się nogę flanelową owcą i jeszcze okopiła gazetą, można było w nich chodzić nawet w duże mrozy." (Podróże z Herodotem)

6. Literatura

Biblioteka

Tablica elementu przestrzennego «biblioteka»

„Ciułaniem, który staram się uprawiać, jest literacki reportaż oparty na doświadczeniach wielotnich podróży po świecie. Każdy reportaż ma wielu autorów i tylko dawno przyjęty zwyczaj powoduje, że tekst podpisujemy jednym nazwiskiem. W rzeczywistości jest to - był może - najbardziej zbiorowy, kolektywnie tworzony gatunek literacki, jako że w jego powstaniu uczestniczą dziesiątki ludzi - naszych rozmówców spotykanych na drogach świata - którzy opowiadają nam historie ze swojego życia, lub życia swojej społeczności, albo zdarzenia, w jakich brali udział, czy o których słyszeli od innych. O obcy, często nieznani nam bliżej ludzie, nie tylko są jednym z najbogatszych dla nas źródeł wiedzy o świecie, ale także pomagają nam w pracy na wielu innych sposobów - umożliwiają kontakty, użyczają swojego domu, albo wręcz ratują nam życie." (Ten Inny).